

Justitiedepartementet

Rikspolisstyrelsen
Box 12256
102 26 Stockholm

Uppdrag till Rikspolisstyrelsen och Socialstyrelsen om läkares anmälningsskyldighet enligt 6 kap. 6 § vapenlagen (1996:67)

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Rikspolisstyrelsen och Socialstyrelsen att analysera vad som har gjorts och vad som – inom ramen för det befintliga regelverket – kan göras för att säkerställa att anmälningsskyldigheten enligt 6 kap. 6 § vapenlagen (1996:67) efterlevs och utifrån resultatet av analysen vidta lämpliga åtgärder. Som ett led i detta arbete ska Socialstyrelsen arbeta fram riktlinjer för vad som ska kunna bedömas utgöra sådana medicinska skäl som gör en person olämplig att inneha skjutvapen enligt 6 kap. 6 § vapenlagen.

I uppdraget ingår också att Rikspolisstyrelsen ska redovisa antalet anmälningar som har gjorts enligt bestämmelsen under 2012 samt att vidta de åtgärder som krävs för att uppgifter om anmälningsfrekvensen i fortsättningen årligen sammanställs.

Finansieringen av uppdraget ska ske inom ramen för respektive myndighets befintliga anslag.

Uppdraget ska redovisas till Justitiedepartementet och Socialdepartementet senast den 1 november 2013.

Bakgrund

I 6 kap. 6 § vapenlagen stadgas att om en läkare bedömer att en patient av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen ska läkaren omedelbart anmäla detta till polismyndigheten på den ort där patienten är folkbokförd. Anmälan behöver inte göras om det med hänsyn till omständigheterna står klart för läkaren att patienten inte har tillstånd att

inneha skjutvapen. Anmälningsskyldigheten gäller även i fråga om en person som genomgår rättspsykiatrisk undersökning eller utredning enligt 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m.

När anmälningsskyldigheten infördes för drygt 30 år sedan omfattade den endast patienter som vårdades för psykiska störningar. År 2006 utvidgades anmälningsskyldigheten till att gälla alla typer av medicinska skäl. Det huvudsakliga skälet till denna utvidgning var att det förutom vissa psykiska sjukdomar bedömdes finnas andra medicinska diagnoser, t.ex. vissa former av missbruk, demens, vissa neurologiska sjukdomar och grava synfel, som kunde medföra att en person inte är lämplig att inneha vapen och som därför borde omfattas av anmälningsskyldigheten (prop. 2005/06:113 sid 38).

I juli 2012 utvidgades anmälningsskyldigheten så att skyldigheten numera också omfattar personer som genomgår rättspsykiatrisk undersökning eller utredning enligt 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m.

Innan utvidgningen av anmälningsskyldigheten år 2006 infördes gjorde Socialstyrelsen en uppföljning av tillämpningen av bestämmelsen¹. I rapporten konstaterades att syftet med den aktuella bestämmelsen inte hade uppnåtts då läkare inte gjorde anmälningar i den utsträckning som de borde. Enligt rapporten beror detta på att läkare endera inte förstår varför och i vilka fall de ska anmäla till polisen eller att de inte vill acceptera att fullgöra skyldigheten. Som yttersta skäl angavs dock att vårdgivarna inte tar tillräckligt ansvar för att genomföra bestämmelsen i sina organisationer.

Skälen för regeringens beslut

En förutsättning för att tillståndsmyndigheterna ska kunna göra en korrekt bedömning av en persons lämplighet att inneha vapen är att de har tillgång till nödvändig information om honom eller henne. Bestämmelsen om läkares anmälningsplikt i vapenlagen är ett viktigt led i att förbättra dessa förutsättningar. Bestämmelsen syftar till att ge tillståndsmyndigheterna underlag för att kunna pröva frågan om en person av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen.

I Socialstyrelsens rapport 2006 konstaterades att läkare inte gjorde anmälningar i den utsträckning som de borde. Det finns indikationer på att detta fortfarande gäller. Någon statistik som utvisar utvecklingen under senare år av anmälningsfrekvensen finns emellertid inte att tillgå.

¹ Socialstyrelsen följer upp tillämpningen av 6 kap. 6 § vapenlagen (2006)

Det är angeläget att säkerställa att anmälningar sker i den utsträckning som bestämmelsen föreskriver. Mot denna bakgrund finns det anledning att analysera vad som har gjorts och vad som – inom ramen för det befintliga regelverket – kan göras för att säkerställa att anmälningsskyldigheten efterlevs och att utifrån resultatet av analysen vidta lämpliga åtgärder. Som ett led i detta arbete ska Socialstyrelsen arbeta fram riktlinjer för vad som ska kunna bedömas utgöra sådana medicinska skäl som gör en person olämplig att inneha skjutvapen enligt 6 kap. 6 § vapenlagen.

Därutöver ska också antalet anmälningar som har gjorts enligt bestämmelsen under 2012 redovisas. För att i fortsättningen kunna följa utvecklingen av anmälningfrekvensen bör också ett system utarbetas som innebär att statistik över anmälningfrekvensen i framtiden förs löpande.

I uppdraget ska Rikspolisstyrelsen och Socialstyrelsen samråda med övriga berörda myndigheter.

På regeringens vägnar

Beatrice Ask

Roger Ghiselli

Likalydande till

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Kopia till

Socialdepartementet
Ju/PO